

ВІДГУК

на рукопис дисертації Є.Ю. Пелєвіна «Діяльність В.І. Тимофієнка (1941–2007) у контексті розвитку історії архітектури та містобудування в Україні», що подана до захисту на здобуття наукового ступеню кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.07 – історія науки і техніки.

Актуальність теми дослідження. Дисертаційне дослідження Є.Ю. Пелєвіна збагатило історичні знання про творчу діяльність одного із провідних фахівців української архітектурної та містобудівної справи – Володимира Івановича Тимофієнка. Пропонована до захисту дисертація виконана відповідно до тематики державного реєстру і є складовою планів Одеського національного політехнічного університету.

Представлена автором до захисту дисертація підтверджує вагомість внеску В.І. Тимофієнка у сферу архітектурної теорії і практики будівництва. Це підтверджено низкою його наукових праць щодо української архітектурної та містобудівної культури. Окремі публікації Є.Ю. Пелєвіна присвячені архітектурі міст Північного Причорномор'я другої половини XVIII століття; формуванню містобудівельної культури південної частини України та ін. В них автор відобразив картину розвитку вітчизняної інженерно-будівельної думки певного історичного періоду, підкресливши її значення для розвитку національної культури. Праці В.І. Тимофієнка, як і його науково-організаційна робота, оцінені спеціалістами і отримали схвальні відгуки його сучасників.

Цінність наукової праці Є.Ю. Пелєвіна полягає в тому, що автор торкнувся не лише історії архітектурної справи як галузі творчості, а й людей, які творили, розвиваючи і поглиблюючи традиції в сфері архітектури, мистецтва та культури, пам'яткоохоронної справи.

Ступінь обгрунтованості та достовірність наукових положень. У науковій праці використано наукову інформацію із різних джерел. Її узагальнено і представлено у вигляді положень та висновків, які виносяться на захист. Серед них переважна більшість відомостей з наукової літератури і спеціалізованих видань,

періодики, що зберігаються в наукових бібліотеках Києва, Одеси, Москви, Санкт-Петербурга, Воронежу. Цінним джерелом є рукописні матеріали В.І. Тимофійенка. Частку джерел відображено нормативно-правовими документами, протоколами нарад і засідань. Частково джерельна база поповнена архівними документами архівосховищ Києва і Одеси. До наукового обігу уведено відомості з приватного архіву родини В.І. Тимофійенка, що є цінним джерелом рецензованої дисертації.

Послідовно узагальнюючи відомості джерельної бази, спираючись на методологічні принципи історичної науки, Є.Ю. Пелєвін комплексно вивчив об'єкт і предмет дослідження, досяг достовірних результатів, дійшов висновків, які винесені на захист.

Новизна наукових положень. Отримані наукові результати є новими. Їх повнота викладена у працях, опублікованих дисертантом у фахових виданнях. Новизна притаманна таким аспектам.

Перший. В науковій праці вперше досліджено життєвий шлях і наукову спадщину В.І. Тимофійенка. Автор дисертації проаналізував й систематизував праці вченого як фундатора наукового напрямку історико-архітектурних досліджень Північного Причорномор'я. Вперше узагальнив і представив читачам багатогранну діяльність В.І. Тимофійенка як дослідника, наукового редактора і науково-педагогічного працівника.

Другий. Узагальнення оригінальних відомостей із широкого кола джерел збагачує історію вітчизняної архітектури та містобудування.

Третій. Аналізуючи творчу спадщину В.І. Тимофійенка, автору дисертації вдалось показати соціально-економічні умови, під впливом яких відбувались зміни в архітектурі та містобудуванні Одеси та Північного Причорномор'я.

Четвертий. До історіографічного аналізу і наукового обігу уведено невідомі до цього документи, що підтверджують пріоритетний характер праць В.І. Тимофійенка та їх цінність для розвитку національних елементів в архітектурі та містобудуванні.

Дисертація має достатню апробацію у публікаціях здобувача, зміст яких дає підстави стверджувати про новизну окремих положень дослідження Є.Ю. Пелевіна.

Значущість висновків дисертації для науки і практики та можливі шляхи їх використання. Наукове і практичне значення результатів дослідження Є.Ю. Пелевіна полягає у можливості усвідомити роль і оцінити науковий доробок В.І. Тимофієнка, його внесок в історію архітектури та містобудування України. Аналіз джерельної бази, наукової літератури, публікацій, архівних документів і законодавчих актів, проведених дисертантом, є прикладом творчого підходу до збагачення вітчизняної історії, історіографії сучасної України. Дисертація є прикладом того, як через поставлені мету і завдання можна показати значення наукової спадщини В.І. Тимофієнка як вченого в контексті формування історико-культурної парадигми незалежної України. Виявленням основних напрямів науково-практичної роботи В.І. Тимофієнка, автор дисертації проявив себе висококваліфікованим фахівцем у сфері історії архітектури та пам'яткоохоронної справи України.

Історію сучасної України збагачують подробиці біографії В.І. Тимофієнка в період його роботи в системі національної освіти, науково-дослідних установах України. Частина наукового доробку здобувача наукового ступеню може стати корисною для поповнення серії біографічних видань української еліти. У цілому значна частина матеріалів дисертаційної праці Є. Ю. Пелевіна може бути уведена до таких навчальних дисциплін, як історії науки і техніки, історія України, історія пам'яткознавства України.

Зауваження. *Перше.* Як історична праця, дисертація мала б містити більше відомостей державних архівів.

Друге. У першому розділі дисертації, як і у текстовій частині роботи в цілому метод описування потиснув інші методи історичного дослідження. Застосування методу узагальнення у першому розділі, наприклад, значно скоротило б обсяг роботи здобувача, зробило б її більш привабливою для читача. Крім того, у дисертації не показано, наскільки історичні дослідження В.І. Тимофієнка пов'язані зі всесвітньою історією містобудування та архітектури.

Третє. В окремих місцях наукової праці і автореферату допущені стилістичні погрішності у викладанні матеріалу.

Висновок. Висловлені зауваження не впливають на загальний теоретичний рівень дисертації. Основні її положення відображено в публікаціях автора і авторефераті. Останній за своїм змістом є ідентичним до положень наукового дослідження автора.

За теоретичним рівнем, обґрунтованістю положень і висновків, новизною, практичним значенням дисертація «Діяльність В.І. Тимофієнка (1941–2007) у контексті розвитку історії архітектури та містобудування в Україні» в основному відповідає існуючим вимогам стосовно кандидатських дисертацій, викладеним у «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567. Її автор – Пелевін Євген Юрійович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.07 – історія науки і техніки.

Офіційний опонент:
кандидат історичних наук,
науковий співробітник
ДУ «Інститут досліджень
науково-технічного потенціалу
та історії науки і техніки
ім. Г.М. Доброва» НАН України

Л. Звонкова

Підпис *Звонкової Л.*
Засвідчую *Зво. НАН Сергійчук*
14.02.17